

การศึกษาผลประกอบการของธุรกิจครอบครัว The Study of Family Business Performance.

ศศิกันต์ อิศรานุกุลเดช และ ยुरพพร ศุภรัตน์

Sasikam Aitsaranukuldet¹ and Yurapom Sudharatna²

บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่องการศึกษาผลประกอบการของธุรกิจครอบครัว การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลประกอบการด้านการเงิน และด้านที่ไม่ใช่การเงินของธุรกิจครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ ศึกษา ครั้งนี้ คือ ธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีลักษณะเป็นธุรกิจครอบครัว จำนวน 102 ธุรกิจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงิน และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน และใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ธุรกิจครอบครัวมีสภาพคล่องทางการเงิน มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ และจัดการหนี้สิน มีความสามารถบริหารงานเพื่อให้ธุรกิจมีกำไร และเจริญเติบโต 2) ธุรกิจครอบครัวมีความสามัคคีในครอบครัว มีความพึงพอใจในเรื่องต่างๆ เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความพึงพอใจในอาชีพ เป็นต้น มีความผูกพันต่อธุรกิจ มีความขัดแย้ง หรือกระทบกระทั่งในที่ทำงานมีต่ำ และมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของธุรกิจ ส่งผลให้ธุรกิจมีผลประกอบการที่ดี

ABSTRACT

The study of family business performance. The objectives of this study were: to study, financial and non-financial performance of the family business. The sample size consisted of 102 family business in The Stock Exchange of Thailand. Secondary data from the period 2008 to 2012 that drawn in terms of financial ratio and questionnaires survey was conducted in the research. The statistical analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The research found that 1) performance of the family business is positively related to liquidity ratio, asset management ratio, leverage ratio, profitability ratio, growth and tobin's q of the family business 2) performance of the family business is positively related to family harmony, satisfaction, commitment, and perceive value of the family business, and negatively related to conflict.

Key Words: Family Business, Performance Improvement

E-mail address: filano_t@hotmail.com

¹ ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ 10900

Department of Management, Faculty of Business Administration, Kasetsart University, Bangkok 10900

² รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Associate Professor. ., Department of Management, Faculty of Business Administration, Kasetsart University

คำนำ

ธุรกิจครอบครัว (Family Business) ถือเป็นตัวจักรสำคัญตัวหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ก้าวไปสู่ความมั่งคั่งบนโลกธุรกิจยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม (S M L Enterprise) ล้วนแต่เริ่มต้นและเจริญเติบโตมาจากรูปแบบธุรกิจครอบครัวทั้งสิ้น (ศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ SMEs มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2553) ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาบริษัทใหญ่หลายบริษัทที่เริ่มต้นจากธุรกิจครอบครัว เช่น ฟอร์ด, ดิสนีย์, เอสเต ลอเดอร์ เป็นต้น ในประเทศญี่ปุ่น เช่น โตโยต้า, พานาโซนิค ในประเทศเกาหลีใต้ เช่น บริษัทซัมซุง, โคเรียนแอร์ เป็นต้น สำหรับในประเทศไทย ธุรกิจที่เริ่มต้นมาจากธุรกิจครอบครัว ได้แก่ เครือเจริญโภคภัณฑ์, บุญรอดบริวเวอรี่, กลุ่มสหพัฒน์ เป็นต้น ซึ่งบริษัทต่างๆ ที่กล่าวถึงข้างต้นนี้ ล้วนเป็นบริษัทที่เจ้าของกิจการเป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความมานะพยายามในการริเริ่มธุรกิจ โดยมีสมาชิกในครอบครัวร่วมมือกันบริหารกิจการจนเติบโต จนในปัจจุบันบางบริษัทต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาช่วยในการบริหารงาน และบางบริษัทได้กลายเป็นบริษัทมหาชนที่ครอบครัวผู้เป็นเจ้าของกิจการได้เปลี่ยนบทบาทเป็นเพียงผู้ถือหุ้นเท่านั้น

จากการวิจัยข้อมูลธุรกิจครอบครัวในโลก พบว่า ธุรกิจครอบครัวเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของโลกและของประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยธุรกิจในโลกนั้นร้อยละ 80-90 เป็นธุรกิจครอบครัว ซึ่งในสหรัฐอเมริกาอัตราส่วนของธุรกิจครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 60-70 มีมูลค่าคิดเป็นครึ่งหนึ่งของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product) และการมีการจ้างงานประมาณร้อยละ 50 ส่วนในเอเชีย ยุโรป ละตินอเมริกา มีอัตราส่วนของธุรกิจครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 88-90 (อำพล นววงศ์เสถียร, 2551) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจครอบครัวมีบทบาทอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจ และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลก

สำหรับประเทศไทย ธุรกิจครอบครัวมีมากถึงร้อยละ 70 (อำพล นววงศ์เสถียร , 2551 อ้างถึง สำนักพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม, 2544; ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2550) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นธุรกิจครอบครัว หรือควบคุมการบริหารโดยบุคคลในครอบครัวถึงร้อยละ 65 คิดเป็นมูลค่าตลาด 2.35 ล้านล้านบาท (อำพล นววงศ์เสถียร, 2551 อ้างถึง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2550) กว่าครึ่งหนึ่งของมูลค่าตลาดดังกล่าวเป็นของธุรกิจครอบครัว

สำหรับการวัดผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัวนั้น มี 2 ด้าน คือ การวัดผลการประกอบการด้านการเงิน และการวัดผลการประกอบการที่ไม่ใช่ด้านการเงิน ซึ่ง (Venkatraman and Ramanujam, 1986) กล่าวว่า การศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจครอบครัวโดยใช้การวัดผลการประกอบการทางการเงินเพียงด้านเดียวอาจจะไม่สามารถอธิบายถึงเป้าหมาย และมูลค่าของธุรกิจครอบครัวได้ ดังนั้นในการศึกษาผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัวจึงเป็นการศึกษาผลการประกอบการทั้งผลการประกอบการด้านการเงิน และผลการประกอบการที่ไม่ใช่ด้านการเงิน

การวัดผลการประกอบการของธุรกิจเป็นการประเมินความสำเร็จของธุรกิจ โดยมีมาตรวัดเป็นเครื่องมือนิตตามประเมินความสำเร็จ ซึ่งมาตรวัดมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ของธุรกิจ เพื่อใช้ผลลัพธ์จากการวัดผลการประกอบการมาทบทวนผลการประกอบการเปรียบเทียบกับเป้าหมายของธุรกิจ โดยมีการประเมินผลการประกอบการของธุรกิจทั้งในด้านการเงิน เช่น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset),

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) เป็นต้น และการวัดผลการประกอบการที่ไม่ใช่ด้านการเงิน เช่น ความพึงพอใจในอาชีพ, ความผูกพันในงาน, ความตั้งใจลาออกจากการประกอบกิจการ เป็นต้น ซึ่งการวัดผลการประกอบการในทุกด้านของธุรกิจทำให้สามารถสะท้อนผลการประกอบการของธุรกิจได้อย่างครบถ้วน

จากการทบทวนวรรณกรรม McConaughy, Matthews, and Fialko (2001) พบว่า ธุรกิจครอบครัวที่มีการบริหารจัดการโครงสร้างเงินทุนที่เหมาะสม คือมีการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงโดยลงทุนโดยใช้หนี้สินเป็นส่วนน้อย และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่งผลให้ธุรกิจครอบครัวมีมูลค่าของธุรกิจ (Tobin's q) ที่ดี

Beehr et al. (1997) พบว่า ธุรกิจครอบครัวที่สมาชิกครอบครัวมีความขัดแย้งระหว่างบทบาทในการทำงาน และไม่ใช้บทบาทในการทำงาน ความขัดแย้งระหว่างบุคคลในที่ทำงาน ความเครียดทางจิตใจ และมีความตั้งใจลาออกจากการประกอบกิจการของธุรกิจครอบครัวต่ำลง ในขณะที่การที่สมาชิกครอบครัวมีความคาดหวังและผลประโยชน์ในที่ทำงาน มีความพึงพอใจในการทำงาน/อาชีพ มีความผูกพันในงาน มีความสามัคคีในครอบครัว ส่งผลให้ธุรกิจครอบครัวมีผลการประกอบการที่ดีขึ้น

Amann and Jausaud (2012) ศึกษาธุรกิจครอบครัวในญี่ปุ่น โดยใช้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และกำไรสุทธิ (Net Income) พบว่าในภาวะที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ธุรกิจครอบครัวมีผลการประกอบการที่ดี และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับวิกฤติได้ดี และเมื่อผ่านพ้นวิกฤติแล้ว ธุรกิจครอบครัวก็ยังคงสามารถสร้างผลการประกอบการที่ดีได้ดังเดิม แสดงให้เห็นว่าธุรกิจครอบครัวมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวได้เมื่อเผชิญกับภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ

Mahto et al. (2010) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ถือหุ้นของธุรกิจครอบครัวที่มีต่อผลการประกอบการของธุรกิจ พบว่า ธุรกิจครอบครัวที่เจ้าของมีความพึงพอใจต่อผลการประกอบการต่ำ แสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีความมั่งคั่งของครอบครัวลดลง และเป็นสาเหตุที่ทำให้เจ้าของธุรกิจครอบครัวมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ชีวิตตามที่ปรารถนา ซึ่งความไม่พึงพอใจในผลการประกอบการของธุรกิจ หมายถึงการที่ช่องว่างระหว่างผลการประกอบการที่ตั้งเป้าไว้ กับผลการประกอบการที่เกิดขึ้นจริงมีมากขึ้น ส่งผลให้เจ้าของธุรกิจตัดสินใจออกจากธุรกิจ หรือเลิกกิจการ

Huriye Sabanci Ozer (2012) พบว่าธุรกิจที่สมาชิกในครอบครัวดำรงตำแหน่งผู้บริหารมีค่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Total Debt Ratio) มากกว่าธุรกิจที่ไม่ใช่สมาชิกครอบครัวดำรงตำแหน่งผู้บริหาร แสดงว่าธุรกิจที่สมาชิกในครอบครัวดำรงตำแหน่งผู้บริหารประสบความสำเร็จในการใช้สินทรัพย์ในการทำกำไร แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้สิน เนื่องจากมีอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Total Debt Ratio) สูง ซึ่งหมายความว่าธุรกิจที่สมาชิกในครอบครัวดำรงตำแหน่งผู้บริหารลงทุนแบบ aggressive เพื่ออนาคตของธุรกิจ

Utrilla and Torraleja (2012) พบว่าการวัดผลการประกอบการของธุรกิจทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านธุรกิจ และด้านครอบครัว ทำให้ธุรกิจสามารถบริหารจัดการให้ธุรกิจมีกำไรทางเศรษฐกิจ และส่งผลดีต่อครอบครัวด้วย กล่าวคือ เมื่อธุรกิจมีผลการประกอบการด้านธุรกิจอยู่ในระดับสูง เช่น พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กร มีความพึงพอใจต่อองค์กร เป็นต้น ส่งผลให้ธุรกิจมีกำไรทางเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ จึงใช้การวัดผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัวทั้ง 2 ด้าน คือด้านการเงิน และด้านที่ไม่ใช่การเงิน ซึ่งในการวัดผลการประกอบการด้านการเงิน โดยดูจากอัตราส่วนวัดสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนวัดการเจริญเติบโต และ Tobin's q ส่วนการวัดผลการประกอบการด้านที่ไม่ใช่การเงิน ดูจากความสัมพันธ์ในครอบครัว ความพึงพอใจของสมาชิกครอบครัว ความผูกพันต่อธุรกิจ ความขัดแย้ง และการดำเนินงานของธุรกิจครอบครัว

วิธีการศึกษา

ประชากรที่ศึกษา คือ ธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีลักษณะเป็นธุรกิจครอบครัว คือ ธุรกิจที่หุ้นของกิจการมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเจ้าของโดยสมาชิกครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง เป็นธุรกิจครอบครัวในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต และการบริการ จำนวน 102 ธุรกิจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ 1) ผลประกอบการด้านการเงิน ทำการศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลบัญชีงบการเงิน รายปีของกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาคำนวณหาอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวัดผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัวในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินย้อนหลัง 5 ปี คือปี พ.ศ. 2551-2555 จากนั้นจึงหาค่าเฉลี่ย 5 ปีของอัตราส่วนทางการเงินแต่ละตัว และ 2) ผลประกอบการด้านที่ไม่ใช่การเงิน ทำการศึกษาจาก แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยการศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี และผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยทำการตรวจสอบเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์ในการศึกษา ซึ่งลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Close-End Questionnaire) โดยผู้ตอบแบบสอบถามตอบด้วยตนเอง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของบุคคล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อธุรกิจ ตำแหน่งในกิจการ ระดับการศึกษา และความสัมพันธ์กับเจ้าของธุรกิจครอบครัว 2) ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจครอบครัว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะของธุรกิจ จำนวนพนักงาน การก่อตั้งธุรกิจครอบครัว การเข้าสู่ธุรกิจครอบครัว รุ่นของธุรกิจครอบครัว 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านที่ไม่ใช่การเงินที่ส่งผลกระทบต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบอันตรภาค (Interval Scale) แบ่งการให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านที่ไม่ใช่การเงินที่ส่งผลกระทบต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัวเป็น 5 ระดับ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว ความพึงพอใจของสมาชิกครอบครัวและพนักงานที่เป็นสมาชิกครอบครัว ความผูกพันของสมาชิกครอบครัวและพนักงานที่เป็นสมาชิกครอบครัวที่มีต่อธุรกิจ ความขัดแย้ง การดำเนินงานของธุรกิจครอบครัว

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากงบการเงินในปี พ.ศ.2551-2555 ของกลุ่มตัวอย่าง นำมาคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนวัดสภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratio) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ (Asset Management Ratio) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน (Leverage Ratio) อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) อัตราส่วนวัดการเจริญเติบโต (Growth) Tobin's q และหาค่าเฉลี่ย ส่วนการวิเคราะห์แบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลผลประกอบการด้านที่ไม่ใช่การเงินนั้น ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาผลประกอบการด้านการเงินของธุรกิจครอบครัว

Table 1 Mean (\bar{X}) and Standard Deviation (S.D.) of financial performance of the family business

Financial Factors	Mean	S.D.
1. Liquidity Ratio		
- Current Ratio	4.177	6.972
- Quick Ratio	2.356	2.760
- Current Cash Debt Coverage Ratio	0.465	0.986
2. Asset Management Ratio		
- Fixed Asset Turnover	3.361	4.065
- Total Asset Turnover	0.987	0.526
- Receivable Turnover	122.223	428.304
- Inventory Turnover	8.186	8.473
- Inventory Days	126.135	177.497
- Capital Intensity Ratio	4.152	12.143
3. Leverage Ratio		
- Total Debt Ratio	0.715	1.792
- Debt to Equity Ratio	0.906	1.143
- Long-Term Debt to Equity Ratio	0.314	0.688
- Proprietary Ratio	0.277	1.790
- Equity Multiplier Ratio	1.926	1.147
4. Profitability Ratio		
- Gross Profit Margin	0.156	0.711
- Operating Profit Margin	0.048	0.359
- Net Profit Margin	-0.115	1.013
- Return on Asset	0.032	0.304
- Return on Equity	0.156	0.119
- Cash Return on Sales Ratio	0.001	0.929
5. Growth		
- Earnings Per Share	0.783	1.387
- Net Income	486,526,641	526,622,914
- Sale Growth	0.338	0.907
6. Tobin's q		
	1.132	0.735

จาก Table 1 ผลประกอบการด้านการเงินของธุรกิจครอบครัว จากการวิเคราะห์ Liquidity Ratio พบว่า ธุรกิจครอบครัวตัวอย่าง มี Current Ratio, Quick Ratio และ Current Cash Debt Coverage Ratio มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.177 2.356 และ 0.465 ตามลำดับ ซึ่งมีอัตราส่วนเป็นบวก หรือมากกว่า 1 แสดงว่าธุรกิจครอบครัว มีสภาพคล่องทางการเงินสูง ส่งผลให้ธุรกิจมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นที่ครบกำหนดภายใน 1 ปีได้

Asset Management Ratio พบว่า ธุรกิจครอบครัว ตัวอย่าง มี Fixed Asset Turnover, Total Asset Turnover, Receivable Turnover และ Inventory Turnover มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.361 0.987 122.223 และ 8.186 ตามลำดับ ซึ่งธุรกิจมีอัตราส่วนต่างๆ ในการวัดประสิทธิภาพเป็นบวก หรือมากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าธุรกิจ มีความสามารถในการบริหารเงินลงทุนของธุรกิจที่นำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และมี ประสิทธิภาพ Inventory Days มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 126.135 วัน แสดงให้เห็นว่าธุรกิจใช้เวลา 126.135 วันนับจาก วันที่ซื้อสินค้ามาขาย จนกระทั่งขายสินค้าหมด แล้วจึงมีการส่งสินค้าเข้ามาใหม่ ส่วน Capital Intensity Ratio มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.152 หมายความว่าเพื่อสร้างยอดขาย 1 บาท ธุรกิจจะต้องลงทุนในสินทรัพย์ 4.152 บาท

Leverage Ratio พบว่า ธุรกิจครอบครัวตัวอย่างมี Total Debt Ratio, Debt to Equity Ratio และ Long-Term Debt to Equity Ratio มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.715 0.906 และ 0.314 ตามลำดับ ซึ่งธุรกิจมีอัตราส่วนในส่วนนี้ ต่ำ หรือน้อยกว่า 1 แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจครอบครัวมีประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สิน เนื่องจากธุรกิจมีการก่อหนี้ ต่ำ ทำให้มีภาระในการชำระดอกเบี้ยต่ำด้วยเช่นกัน ส่วน Proprietary Ratio และ Equity Multiplier Ratio มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.277 และ 1.926 ซึ่งอัตราส่วนทั้งสองเป็นส่วนกลับของกัน แสดงถึงสัดส่วนเงินลงทุนจากเจ้าของ ธุรกิจเมื่อเปรียบเทียบกับเงินลงทุนทั้งหมด ซึ่งจะพบว่าธุรกิจใช้เงินลงทุนจากเจ้าของธุรกิจเป็นส่วนน้อย

Profitability Ratio พบว่า ธุรกิจครอบครัวตัวอย่างมีอัตราส่วนต่างๆ ในการวัดความสามารถในการทำ กำไร มีค่าน้อยกว่า 1 ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ พบว่า ธุรกิจมีความสามารถในการทำ กำไรได้ลดลง เนื่องจากค่าใช้จ่าย และต้นทุนของสินค้าเพิ่มขึ้น

Growth พบว่า ธุรกิจครอบครัวตัวอย่างมีกำไรจากการบริหารงาน ทำให้ธุรกิจมีกำไรสะสม เพิ่มขึ้น ซึ่ง แสดงถึงความสามารถในการจ่ายเงินปันผลของธุรกิจ หรือความสามารถในการเจริญเติบโตของธุรกิจ กล่าวคือ ธุรกิจสามารถนำกำไรสะสมมาใช้ในการลงทุนเพื่อขยายธุรกิจให้เจริญเติบโตได้

Tobin's q พบว่า ธุรกิจครอบครัวตัวอย่างมีอัตราส่วน Tobin's q มีค่าเท่ากับ 1.132 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีมูลค่าสูง หรือมีมูลค่าราคาตลาดของธุรกิจสูง เนื่องจากธุรกิจมีผลการประกอบการที่ดี เป็น ที่ต้องการของตลาด

ผลการศึกษาผลประกอบการด้านที่ไม่ใช่การเงินของธุรกิจครอบครัว

Table 2 Mean (\bar{X}), Standard Deviation (S.D.) and Level of Agreement of non-financial performance of the family business

Non-Financial Factors	Mean	S.D.	Level of Agreement
1. Family Harmony	3.54	0.815	High
2. Satisfaction	3.57	0.717	High
3. Commitment	3.14	0.955	Medium
4. Conflict	2.42	0.947	Low
5. Perceive Value of The Family Business	3.40	0.851	Medium

จาก Table 2 ผลประกอบการด้านที่ไม่ใช่การเงินของธุรกิจครอบครัว จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของธุรกิจครอบครัวเกี่ยวกับผลประกอบการด้านที่ไม่ใช่การเงินของธุรกิจครอบครัว พบว่า ความสามัคคีในครอบครัว และความพึงพอใจของสมาชิกครอบครัวและพนักงานที่เป็นสมาชิกครอบครัว มีความสำคัญต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัวอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ความผูกพันของสมาชิกครอบครัวและพนักงานที่เป็นสมาชิกครอบครัวที่มีต่อธุรกิจ และการดำเนินงานของธุรกิจครอบครัวมีความสำคัญต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัวในระดับปานกลาง ส่วนความขัดแย้ง มีผลต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ

สรุป

ผลการศึกษาผลประกอบการด้านการเงินของธุรกิจครอบครัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสภาพคล่องทางการเงินสูง มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานเพื่อให้ธุรกิจมีกำไร และสามารถชำระหนี้คืนได้ ทั้งนี้ธุรกิจยังสามารถสร้างมูลค่าให้กับธุรกิจได้ ทำให้ธุรกิจมีกำไรเพิ่มขึ้น แต่ธุรกิจยังประสบปัญหาในการจัดการด้านต้นทุน และค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน

ผลการศึกษาผลประกอบการด้านที่ไม่ใช่การเงินของธุรกิจครอบครัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามัคคีในครอบครัว โดยที่ความขัดแย้ง หรือกระทบกระทั่งในที่ทำงานมีต่ำ มีความผูกพันต่อธุรกิจ มีความพึงพอใจในเรื่องต่างๆ เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความพึงพอใจในอาชีพ เป็นต้น รวมทั้งมีความพึงพอใจในมูลค่าของกิจการ ทำให้ธุรกิจมีศักยภาพในการสร้างกำไรเพิ่มขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

ศูนย์ศึกษาธุรกิจครอบครัวและ SMEs. 2553. "Welcome 2 My Family Business!!" UTCC (Online)

<http://utcc2.utcc.ac.th/fbec/detail.php?id=307>, 10 มกราคม 2556.

อำพล นววงศ์เสถียร. 2551. **ปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตที่ยั่งยืนของธุรกิจครอบครัวในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Amann, B. and J. Jaussaud. 2012. "Family and non-family business resilience in an economic downturn." *Asia Pacific Business Review* 18 (2): 203-223.

- Beehr, T. A., J. A., JR. Drexler, and S. Faulkner. 1997. "Working in small family businesses: empirical comparisons to non-family businesses." **Journal of Organizational Behavior** 18: 297-312.
- Mahto, R. V. *et al.* 2010. "Satisfaction With Firm Performance in Family Businesses." **Entrepreneurship Theory and Practice** : 985-1001.
- McConaughy, D. L., C. H. Matthews, and A. S. Fialko. 2001. "Founding Family Controlled Firms: Performance, Risk, and Value." **Journal of Small Business Management** 39 (1): 31-49.
- Ozer, H. S. 2012. "The Role of Family Control on Financial Performance of Family Business in Gebze." **International Review of Management and Marketing** 2 (2): 75-82.
- Utrilla, P. N. and F. G. Torraleja. 2012. "Family business: How to measure their performance." **African Journal of Business Management** 6 (12): 4612-4621.
- Venkatraman, N. and V. Ramanujam. 1986. "Measurement of Business Performance in Strategy Research: A Comparison of Approaches." **The Academy of Management Review** 11 (4): 801-814.